

Rättsfallssamlingen

Mål T-29/17

**RQ
mot
Europeiska kommissionen**

”Personalmål – Tjänstemän – Olafs generaldirektör – Beslut att upphäva sökandens immunitet mot rättsliga förfaranden – Litispensens – Rättsakt som går någon emot – Motiveringsskyldighet – Biståndsskyldigheten och omsorgsplikten – Berättade förväntningar – Rätten till försvar”

Sammanfattning – Tribunalens dom (sjunde avdelningen i utökad sammansättning) av den 24 oktober 2018

1. *Talan väckt av tjänstemän – Rättsakt som går någon emot – Begrepp – Beslut att upphäva en tjänsteman eller en anställds immunitet mot rättsliga förfaranden – Omfattas*

(Protokollet om Europeiska unionens immunitet och privilegier, artikel 11; tjänsteföreskrifterna, artiklarna 90 och 91)

2. *Grundläggande rättigheter – Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna – Rätten till god förvaltning – Rätten att yttra sig – Beslut att upphäva en tjänstemans immunitet mot rättsliga förfaranden – De nationella myndigheterna har åberopat förundersökningssekretess – Avvägning mellan undersökningssekretessen och rätten att yttra sig*

(Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 41.2 a)

1. Den immunitet mot rättsliga förfaranden som föreskrivs i artikel 11 i protokoll nr 7 om Europeiska unionens immunitet och privilegier skyddar tjänstemän och anställda mot att medlemsstaternas myndigheter inleder straffrättsliga förfaranden vad avser handlingar som de har begått i sin tjänsteutövning. Ett beslut om upphävande av en tjänstemans eller anställds immunitet ändrar således vederbörandes rättsliga ställning, enbart genom att detta skydd upphävs, eftersom det medför att tjänstemannens eller den anställdes ställning som en person som omfattas av medlemsstaternas allmänna rättsregler återupprättas. Tjänstemannen eller den anställda kan därmed, utan att några mellanliggande regler är nödvändiga, bli föremål för åtgärder, bland annat frihetsberövande eller åtal, som föreskrivs i dessa allmänna rättsregler.

Det utrymme för skönsmässig bedömning som tillkommer de nationella myndigheterna, efter det att immuniteten har upphävts, i frågan om att återuppta eller lägga ned de straffrättsliga förfaranden som inletts mot en tjänsteman eller anställd, inverkar inte på det förhållandet att vederbörandes rättsliga ställning påverkas direkt. Verkningarna av beslutet om upphävande av immuniteten är begränsade till avskaffandet av det skydd som denne åtnjöt i egenskap av tjänsteman eller anställd, utan att det är nödvändigt att vidta några ytterligare genomförandeåtgärder.

Av det ovan anförda följer att beslutet varigenom institutionen upphävde den berördes immunitet mot rättsliga förfaranden utgör en rättsakt som går denne emot.

(se punkterna 38–40)

2. Enligt artikel 52.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna måste nämligen varje begränsning i utövandet av de rättigheter och friheter som erkänns i denna stadga vara föreskriven i lag och förenlig med det väsentliga innehållet i den aktuella grundläggande rättigheten. I enlighet med proportionalitetsprincipen får denna begränsning endast upprätthållas om den är nödvändig och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen.

I de medlemsstater där förundersökningssekretess föreskrivs utgör denna en princip som inte bara syftar till att skydda utredningarna, i syfte att undvika bedrägliga samråd och försök att dölja bevis och indicier, utan också för att skydda den misstänkte eller anklagade, vars skuld inte bevisats. Underlåtenheten att höra den berörda personen kan således vara objektivt berättigad på grund av förundersökningssekretess, enligt de föreskrifter som ges i lag, och i den mån den framstår som nödvändig och proportionerlig till det mål som ska uppnås, nämligen ett korrekt genomförande av det straffrättsliga förfarandet.

Eftersom institutionen är skyldig att respektera rätten att yttra sig när den antar en rättsakt som går någon emot, måste den emellertid noga överväga hur den kan förena respekten för den berörda personens rättighet i detta avseende och de legitima skäl som åberopas av de nationella myndigheterna. Denna intresseavvägning gör det möjligt att säkerställa både skyddet för de rättigheter som unionens rättsordning tillerkänner unionens tjänstemän och övriga anställda, och därmed unionens intressen, i enlighet med artikel 17 andra stycket i protokoll nr 7 om Europeiska unionens immunitet och privilegier, och att kommissionens agerande inte hindrar att nationella straffrättsliga förfaranden genomförs på ett effektivt och smidigt sätt, i enlighet med principen om lojalt samarbete.

Den här aktuella åtgärden att inte höra den berörde innan man antog beslutet att upphäva dennes immunitet mot rättsliga förfaranden går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målet att säkerställa undersökningssekretess och strider därför mot det väsentliga innehållet i rätten att yttra sig enligt artikel 41.2 a i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

(se punkterna 56, 59, 60, 67 och 74)